

Rooma Waxay Dhidibada U Taagtaa Aragtida - Lambarka Afraad

Dib-u-soo-nooleynta Khilaafaadyadii Hore: Dagaalka ku Saabsan Fasiraadda Nebiyadeed ee Adventism-ka

Jeff Pippenger
2024-08-08

Waxaa hore nooga digay in “khilaafaadkii hore” dib loo soo nooleyn doono maalmaha ugu dambeeya.

“Taariikhda iyo waxsii sheegista dhexdeeda Erayga Ilaah wuxuu muujinayaa khilaafka muddada dheer socday ee u dhexeeya runta iyo khaladka. Khilaafkaas weli wuu socdaa. Waxyaalihii hore u jiray waa la soo celin doonaa. Murannadii hore dib baa loo soo nooleyn doonaa, waxaana si joogto ah u soo bixi doona aragtiyo cusub.” Selected Messages, book 2, 109.

Si aan laga leexan, murannadii hore waxay ahaayeen isku-day shaydaani ah oo lagu wiiqayo kaalinta Rooma Casriga ah, waayo waa Rooma baadariga ee maalmaha ugu dambeeya tan xaqiijisa aragtida. Waxaa jira dhowr tusaale oo xaqiiqadan ka mid ah taariikhda Adventism-ka. Kan ugu horreeyey wuxuu ahaa murankii u dhexeeyey Protestant-kii iyo Millerite-yadii sida loogu muujiyey jaantuskii hormuudka ee 1843. Tixraaca keliya ee ku yaallay jaantuska quduuska ah ee hormuudka 1843, kaas oo “Rabbi hagay oo aan la beddeli karin,” ee aan ahayn tixraac toos ah oo ku saabsan run nebiyadeed oo ka timid Erayga Ilaah, wuxuu ahaa muujinta muranka Millerite-yada la lahaayeen Protestant-kii waqtigaas. Protestant-ku waxay “dhacayaasha dadkaaga” ee Daanyeel cutubka kow iyo tobnaad, aayadda afar iyo tobnaad u aqoonsadeen Antiochus Epiphanes, halka Millerite-yadu ay ogaayeen in ay ahayd Rooma.

“164 Geeridii Antiochus Epiphanes, kaas oo dabcan aan ka soo kicin Amiirka amiirrada, maadaama uu dhintay 164 sano ka hor intii aan Amiirka amiirradu dhalan.” Jaantuskii Hormuudka 1843.

Intaas dabadeed waxaa jiray murankii u dhexeeyey James White iyo Uriah Smith oo ku saabsanaa aqoonsiga saxda ah ee “boqorka woqooyi” ee ku xusan Daanyeel cutubka kow iyo tobnaad. James wuu ku saxsanaa markuu ku aqoonsaday “boqorka woqooyi” ee aayadaha ugu dambeeya ee Daanyeel 11 inuu yahay Rooma baabtiis ah, ama sida aan anigu ugu yeedho Rooma casri ah. Smith wuxuu ku dooday in “boqorka woqooyi” ee Daanyeel cutubka kow iyo tobnaad, aayadda lix iyo soddonaad, uu ahaa Faransiis aan Ilaah rumaysnayn.

“AAYADDA 36. Oo boqorku wuxuu yeeli doonaa siduu doonayo; wuuna is-sarraysiin doonaa, oo wuxuu iska weynayn doonaa ilaah kasta ka sarreeya, oo wuxuu ka gees ah Ilaaha ilaahyada ku hadli doonaa waxyaalo yaab leh, wuuna liibaani doonaa ilaa cadhadu ka dhammaato; waayo wixii la goostay waa la fulin doonaa.

“Boqorka halkan lagu soo bandhigay ma tilmaami karo isla quwaddii ugu dambayntii la xusay; taas oo ah, quwadda baadariga; waayo, tilmaamaha gaarka ah ma saxna haddii lagu dabaqo quwaddaas.” Uriah Smith, Daniel and Revelation, 292.

Smith waxa uu geliyey “fasiraaddiisa gaarka ah” markii uu yidhi, “Boqorka halkan lagu soo bandhigay ma tilmaami karo isla awooddii ugu dambaysay ee la xusay; taas oo ah, awoodda baabtiisnimada; waayo, tilmaamaha la bixiyey ma suurtagelayaan haddii lagu dabaqo awooddaas.” Erayga Ilaah marnaba ma fashilmo, waxaana naxwe ahaan qalad ah in qodob bini’aadmiyeed loo adeegsado in lagu diido qaab-dhismeedka naxweeed ee cad ee tuducan. Aayaddu waxay leedahay “boqorkana,” taas oo waajib ka dhigaysa in boqorka la aqoonsanayo uu yahay isla boqorkii lagu matalay tuducii ka horreeyey. Ma jiro wax caddayn ah oo muujinaya boqor cusub, Smith-na waxa uu qirayaa in “isla awooddii ugu dambaysay ee la xusay” ay ahayd “awoodda baabtiisnimada.” Wuxuu buuggiisa ku qirayaa in laga bilaabo aayadda kow iyo soddon ilaa aayadda shan iyo soddon ay tahay awoodda baabtiisnimada, iyadoo aan jirin wax caddayn naxweeed ah oo aayadda lix iyo soddon ku aqoonsanaya boqor cusub, haddana si fudud ayuu ugu doodayaa in aayadaha ka dambeeya aayadda shan iyo soddon aanay metelin sifooyinka nebiyadeed ee awoodda baabtiisnimada. Sidaas darteed, waxa uu geliyey aragtidiisa ku saabsan Faransiiska.

Markuu Smith ka hadlayo aayadda afartanaad, madalkii nebiyadeed ee khaldanayd ee uu ku dhisay fasiraaddiisa gaarka ahi waxay ku khasbaysaa inuu aqoonsado dagaal saddex geesood ah, kaas oo mala-awaalladiisa ku aqoonsanaya boqorka koonfureed inuu yahay Masar, oo aayadda dhexdeeda “isku tuuraysa” Faransiiska, halka Turkigana uu ku aqoonsanayo boqorka woqooyi, kaas oo isaguna ku soo kacaya Faransiiska. Fasiraaddaas aadamiga ah ee lagu daray waxay dhistaa hannaan nebiyadeed oo Smith ku gaadhsiinaya inuu aqoonsado Armageddoon dhab ah, halkaas oo Turkigu ugu soo dhaqaaqayo Yerusaaalem, taas oo calaamadaynaysa xidhitaanka wakhtiga imtixaanka aadanaha marka Miikaa’iil istaago. Buugaag badan oo taariikhda Adventism-ka ka mid ah ayaa si sax ah loo qoray iyagoo muujinaya qaladka ku jira adeegsiga noocaas ah.

Ujeeddada maqaalkani ma aha inuu ka hadlo natiijooyinka ka dhashay fasiraadda gaarka ah ee Uriah Smith, balse si fudud waa inuu tilmaamo murankii ka dhashay markii uu bilaabay inuu faafiyo fasiraaddiisa gaarka ah; maxaa yeelay markii James White uu ka horyimid aragtidiisii khaldanayd, waxay taasi ku noqotay Adventism-ka khad kale oo muran ah, halkaas oo aqoonsiga saxda ah ee Rooma lagu weeraray adeegsasho been ah.

Waxa kale oo jirtay murankii dheeraa ee ku saabsanaa “tan maalinlaha ah” ee ku jirta kitaabka Daanyeel, markii Adventism-kii La’odikiya qaatay aragtidiisii Protestant-ka riddada ah ee u aqoonsanaysay “tan maalinlaha ah” ee ku jirta kitaabka Daanyeel inay tahay adeegga Masiixa ee meesha quduuska ah, taas oo ka hor imanaysay runta aasaasiga ah ee hore loo dhisay ee ahayd in “tan maalinlaha ah” ay ahayd astaan u taagnayd Roomaankii jaahiliga ahaa.

“Markaas waxaan arkay, marka loo eego ‘maalinlaha’ (Daniel 8:12), in erayga ‘allabari’ lagu daray xigmadda dadka, oo aanu ka tirsanayn qoraalka, iyo in Rabbigu aragtida saxda ah ee arrintaas siiyey kuwii bixiyey qaylada saacadda xukunka. Markii midnimo jirtay, ka hor 1844, ku dhowaad kulligood waxay ku midoobeen aragtida saxda ah ee ‘maalinlaha’; laakiin jahawareerkii dhacay tan iyo 1844 dabadeed, aragtiyo kale ayaa la qaatay, waxaana ka dhashay

gudcur iyo wareer. Wakhtigu tijaabo ma ahayn tan iyo 1844, mar dambena tijaabo noqon maayo.” Early Writings, 74.

Waqtiga dhammaadka, sannadkii 1989, markii lixda aayadood ee ugu dambeeya ee Daanyeel kow iyo tobnaad la furay, boqorkii woqooyi waxaa markaas la gartay inuu yahay Rooma papal ah, sida uu hore James White u aqoonsaday murankiisii uu la galay Uriah Smith. White wuxuu adeegsaday habka “xarriiq xarriiq dusheed” markii uu ka jawaabayay qaladka Smith. White wuxuu ku dooday in haddii quwadda ugu dambaysa ee lagu matalay Daanyeel labaad, iyo quwadda ugu dambaysa ee lagu matalay Daanyeel toddobaad, iyo quwadda ugu dambaysa ee lagu matalay Daanyeel siddeedaad ay kulligood ahaayeen Rooma, markaas saddex xariiq oo markhaatiyaal ah quwadda ku timaadda dhammaadkeeda Daanyeel kow iyo tobnaad waa Rooma, ee ma aha sheegashada Smith ee ah inay tahay Turkiga.

Dhaqdhaqaaqii nebinnimada ee malaa’igta saddexaad oo bilaabmay 1989, waxaa wax yar ka dib Sebtembar 11, 2001 la kulmay muran ku saabsan Yoo’eel cutubka koowaad. Shanta aayadood ee ugu horreeya gudahood, laba markhaati—marka hore kuwii qarniyada, dabadeedna kuwii cayayaanka—ayaa tilmaamaya baabba’ sii socda oo Rooma ku soo dejisay Adventism-ka. “Khamri-cabbayaasha” ku jira nebinnimada sida uu sheegay Ishacyaah waa “nimanka quudhsada oo Yeruusaalem xukuma.” Waxay toosaan qarniga afraad oo ah kan ugu dambeeya. Baabba’aas sii socdaa waa baabba’ ruuxi ah, waayo wuxuu la hadlayaa Yeruusaalemta maalmaha ugu dambeeya, oo tan iyo caasinimadii 1863 wixii ka dambeeyey, Adventist-kii toddobaadka ee La’odikiya si tartiib-tartiib ah ayay uga cabbeen caqiidooyinka Rooma.

Kanu waa Eraygii Rabbiga oo u yimid Yoo’eel ina Fetuu’eel. Bal maqla tan, idinkoo odayaal ahow, oo dheg jalaq u siiya, kuwiinna dalka deggan oo dhammow. Tanu ma waxay ku dhacday wakhtigiinnii, mise xataa wakhtigii awowayaashiin? Carruurtiinna uga warrama, carruurtiinnuna carruurtooda ha u sheegaan, carruurtooduna qarniga kale ha u sheegaan. Wixii ay ayax-gooyuhu reebeen waxaa cunay ayaxii; wixii ay ayaxu reebeen waxaa cunay dixirigii baabi’iyaha ahaa; wixii uu dixiriga baabi’iyaha ahi reebayna waxaa cunay diirtii. Toosa, kuwiinna sakhraamiinta ahow, oo ooya; oo cabaada, kuwiinna khamri-cabbayaasha ah oo dhammow, khamriga cusub aawadiis, waayo, afkiinna waa laga gooyey. Yoo’eel 1:1–5.

Ka dib markii dhismayaashii waaweynaa ee Magaalada New York ay soo dumeen, waxaa la fahmay in roobkii dambe markaas bilaabay inuu “qubqubo”, iyo in murankii ku qoran cutubka labaad ee Xabaquuq, oo taariikhdiisii Milleriyiinta lagu fuliyey, uu mar kale bilaabmay. Muranku wuxuu ku saabsanaa hab-raaca saxda ah ee waxsii sheegyada.

Waxaan istaagi doonaa meeshaydii waardiyenimo, oo waxaan istaagi doonaa munaaradda dusheeda, oo waxaan fiirin doonaa inaan arko waxa uu igu odhan doono, iyo waxa aan ku jawaabi doono marka la i canaanto. Markaasaa Rabbigu ii jawaabay, oo wuxuu yidhi, Qor muujintii, oo looxyada ku caddee, si kii akhriyaa uu u ordo. Waayo, muujintu weli waa wakhti la gooyay; laakiin ugu dambaysta way hadli doontaa, oo been sheegi mayso: in kastoo ay raagto, sug; waayo, hubaal way iman doontaa, mana raagi doonto. Bal eeg, naftiisa kibirtu kor u qaaday kuma qummana isaga dhexdiisa; laakiinse kan xaqa ahu rumaysadkiisa ayuu ku noolaan doonaa. Oo weliba, maxaa yeelay, khamrigu wuu khiyaaneeyaa, isagu waa nin kibir

badan, gurigiisana ma joogo, kaas oo damaciisa u ballaadhiya sida She'ool, oo u eg dhimasho, oo aan dhergi karin, laakiinse wuxuu isu urursadaa quruumaha oo dhan, oo wuxuu isu soo wada urursadaa dadyowga oo dhan. Xabaquuq 2:1–5.

Imtixaankii Xabaquuq cutubka labaad wuxuu tusaale u ahaa imtixaanka dhaqdhaqaaqa boqolka afartan iyo afarta kun, kaas oo bilaabmay markii malaa'igtii xoogga badnayd ee Muujintii cutubka siddeed iyo tobnaad ay soo degtay Sebtembar 11, 2001. Markaas waxaa bilaabmay muran u dhexeeyey kuwii ku taagnaa aasaasyada Adventism-ka ee lagu metelay jaantuskii hormuudka ee 1843, iyo kuwii ku xadgudba “khamri” sida ku qoran Xabaquuq, oo ahaa “kuwa sakhraansan” ee Yoo'eel, kuwaas oo markaas “toosay,” si keliya “khamriga cusub” looga gooyo “afkooda.”

Ereyga Cibraaniga ah ee “la canaantay” ee ku jirta aayadda koowaad waxay ka dhigan tahay “lala murmay”. Muranka la siiyey waardiyayaashii Millerite-ka waxaa lagu muujiyey jaantuskii hormuudka ee 1843 kaas oo la soo saaray bishii Maajo 1842, isagoo ah dhammaystirka aayadahan. Hal koox oo rumaysadkooda ku noolayd ayaa ku jirtay muran ku saabsan farriinta runta hadda jirta ee waxsii sheegista ee muddadaas, iyagoo la murmaya koox kale oo khamri ku xadgudubtay. Kuwaasu waa kuwa sakhraamiinta ah ee Yoo'eel, kuwaas oo soo toosa oo ogaada in khamrigu, oo astaan u ah caqiidada, afkooda laga gooyey. Iyagu waa sakhraamiintii Efrayim ee Ishacyaah, kuwaas oo Yerusaaalem xukuma oo aan awoodin inay gartaan kitaabka la shaabadeeyey.

Waxaa iska leh taajka kibirka, kuwa sakhraansan ee reer Efrayim, kuwaas oo quruxdoodii ammaanta lahayd ay tahay ubax sii engegay, oo saaran madaxa dooxooyinka barwaaqada leh ee kuwa khamrigu ka adkaaday! Bal eega, Rabbigu wuxuu leeyahay mid xoog badan oo itaal leh, kaas oo sida dabayl roobaad oo dhagaxyaale wata iyo duufaan wax baabbi'isa, sida daad biyo xoog badan oo buuxdhaafaya, uu gacantiisa dhulka ugu tuuri doono. Taajka kibirka, kuwa sakhraansan ee reer Efrayim, cagaha ayaa lagu tuman doonaa.... Joogsada, oo yaaba; qayliya oo dhawaaqa: way sakhraansan yihiin, laakiinse khamri ma aha; way liicayaan, laakiinse cabbid xoog leh ma aha.... Sidaas daraaddeed maqla erayga Rabbiga, kuwiinna quudhsada, ee xukuma dadkan Yerusaaalem jooga. Waayo, Rabbigu wuxuu idinku shubay ruuxa hurdo qoto dheer, oo indhihiinnii wuu xidhay; nebiyadiinna iyo taliyayaashiinnii, arkaayaashii, isagaa daboolay. Oo muujintii wax walba waxay idiin noqotay sida erayadii kitaab la shaabadeeyey, oo dadku u dhiibaan mid wax bartay, iyagoo leh, Fadlan kan akhri: markaasuu yidhaahdaa, Ma kari karo; waayo, waa la shaabadeeyey. Oo kitaabkiina waxaa loo dhiibaa mid aan waxba baran, iyagoo leh, Fadlan kan akhri: markaasuu yidhaahdaa, Waxba maan baran. Ishacyaah 28:1–3, 14; 29:9–12.

Doodda Xabaquuq ee u dhexaysa kuwa sakhraamiinta ah ee Efrayim iyo kuwa rumaysadka ugu socda Erayga nebiyadeed ee Ilaah waxaa si gaar ah loogu aqoonsaday inay tahay doodda ku saabsan hab-raaca saxda ah iyo kan khaldan ee maragga Ishacyaah, waayo, Ishacyaah wuxuu caddeeyaa in hab-raaca ah “xarriiqba xarriiqda ka dambaysa” uu yahay kan sakhraamiinta ku sababa inay turunturoodaan oo ay galaan axdi dhimasho.

Laakiinse iyaguna way ku qaldeen khamri, oo cabbid xoog leh ayay jidka uga leexdeen; wadaadka iyo nebigu waxay ku qaldeen cabbid xoog leh, khamrigu wuu liqay, cabbid xoog leh ayay jidka uga leexdeen; aragga ayay ku qaldamaan, xukunka ayay ku turunturoodaan. Waayo,

miisaska oo dhammu waxaa ka buuxa matag iyo wasakh, sidaas daraaddeed meel nadiif ahuna ma jirto. Bal yaa uu aqoon bari doonaa? Oo yaase uu cilmiga fahansiin doonaa? Ma kuwa caanaha laga gudhiyey oo naasaha laga fogeeyey baa? Waayo, amar waa inuu amar dul saarnaadaa, amar amar dul saarnaadaa; sadar waa inuu sadar dul saarnaadaa, sadar sadar dul saarnaadaa; halkan wax yar, oo halkaas wax yar; maxaa yeelay, bushimo taataabasho leh iyo af kale ayuu dadkan kula hadli doonaa. Kuwii uu ku yidhi, Kanu waa nasashada aad ku nasin kartaan kii daallan; tanuna waa qabowjinta; hase ahaatee ma ay doonayn inay maqlaan. Laakiinse eraygii Rabbigu wuxuu iyaga u noqday amar amar dul saaran, amar amar dul saaran; sadar sadar dul saaran, sadar sadar dul saaran; halkan wax yar, oo halkaas wax yar; si ay u socdaan, oo dib ugu dhacaan, oo loo jebiyo, oo dabin loogu qabto, oo loo qabsado. Haddaba maqla erayga Rabbiga, nimanyahow quudhsadayaal ah, kuwa dadka Yerusaaalem jooga xukuma. Maxaa yeelay, waxaad tidhaahdeen, Geeri ayaannu axdi la galnay, oo She'oolna heshiis ayaannu la galnay; markii karbaashka fatahadda ahi dhex maro, nama soo gaadhi doono; waayo, beenta ayaannu gabaad ka dhignay, oo been-abuurka hoostiisa ayaannu isku qariday. Ishacyaah 28:7–15.

Markaasaa Ishacyaah wuxuu qeexayaa waxa Ilaah ku dhex riday doolda Xabaquuq oo xukun ku soo dejin lahaa kuwa sakhraansan; waxayna ahayd dhagaxii aasaaska, “todobada jeer” ee Laawiyyintii labataan iyo lix, taas oo ahayd waxsii sheegii ugu horreeyey ee wakhtiga ee Jibriil iyo malaa’iguhu ku hoggaamiyeen William Miller inuu fahmo.

Sidaas aawadeed Rabbiga Ilaah ahu wuxuu leeyahay, Bal ogaada, anigu waxaan Siyoon dhex dhigayaa dhagax aasaas u ah, dhagax la tijaabiyey, dhagax geeska ah oo qaali ah, aasaas sugan; kii rumaystaa ma degdegi doono. Oo weliba xukunka waxaan ka dhigi doonaa xarigga cabbirka, oo xaqnimadana waxaan ka dhigi doonaa miisaanka qumman; oo roobdhagaxyaaluhu waxay xaaqi doonaan magangalkii beenta, oo biyuhuna waxay qarqin doonaan meesha qarsoon. Oo axdigiinnii dhimashada lala galay waa la buri doonaa, oo heshiiskiinnii jahannamada la galay ma taagnaan doono; markii karbaashka fatahadda leh uu dhex maro, markaas idinkaa lagu tuman doonaa. Ishacyaah 28:16–18.

Wax yar ka dib markii Rabbigu dadkiisii ku hoggaamiyey dariiqadii hore, laga bilaabo Sebtembar 11, 2001, waxaa jiray koox ka qaybqaadanaysay dhaqdhaqaaqa oo go’amisay in afarta cayayaan ee Yoo’eel ay matalaan Islaamka hooggii saddexaad. Markii habraaca “xarriiq ka korreysa xarriiq” loo furay dadka Ilaah ee jiilkaas ugu dambeeya, waxaa la aqoonsaday xeer nebiyadeed oo muhiim ah. Xeerkani waa adeegsiga saddex-geesoodka ah ee wax sii sheegidda, kooxdaas oo go’amisay in afarta jiil ee Yoo’eel ay matalaan Islaamka hooggii saddexaadna, si khaldan bay ugu dabaqeen xeerka adeegsiga saddex-geesoodka ah ee wax sii sheegidda si ay u taageeraan dabaqitaankooda khaldan.

Markaas dabadeed xilligii 2014 Shaydaan waxaa loo oggolaaday inuu galo dhaqdhaqaaqan isaga oo wata ajandaha khaniisnimada ee “woke”-ga ah, oo ka yimid Great Britain iyo Australia, kaas oo weerarkiisa ku dhisay fasiraad been ah oo ku saabsan taariikhda lagu matalay Daaniyeel cutubka kow iyo tobnaad aayadaha kow ilaa shan iyo tobanka. Hoggaamiyeyaashii u janjeeray khaniisnimada ee soo dhexgalay oo weeraray dhaqdhaqaaqan waxay ugu dambayntii ku doodeen in Adventism-ku u baahan yahay inuu raalli-gelin ka bixiyo baadariga Rooma, iyagoo ku

andacoonaya in eedaymo been ah laga sameeyey kan Masiixa ka geesta ah, baadariga Rooma. Ujeeddada weerarkan waxay ahayd in la laayo dhaqdhaqaaqa, gaar ahaanna in jahawareer laga abuurto isla tuduca (Daaniyeel 11:1–15) ee “tuugagga dadkaaga” lagu aqoonsaday.

Murannadaas oo dhammu waxay ahaayeen isku day uu Shayddaanku ku jahawareerinayo astaanta Rooma baabawi ah. Ma jiro wax ku cusub qorraxda hoosteeda, sida uu sheegay ninkii ugu xigmadda badnaa ee abid noolaa. Maanta muranku mar kale wuxuu ku salaysan yahay aqoonsiga Rooma, oo lagu astaynayo “tuugta dadkaaga.” Fasiraadda cusub ee gaar ahaaneed waxay ku andacoonaysaa in “tuugta dadkaaga” ay tahay Maraykanka, taas oo muujinaysa in ay si cad uga warhayn la’yihiin in tani ay tahay isla murankii la midka ahaa murankii ugu horreeyey ee dhex maray Milleriyiintii iyo Borotestaannadii; iyo weliba maahmaahdii hore ee loo nisbeeyo qoraagii qarnigii lix iyo tobnaad John Heywood, taas oo oranaysa, “Ma jiraan kuwo ka indho la’ sida kuwa aan doonayn inay wax arkaan.” Nooc kale oo odhaahdiisa ahna waa, “Ma jiraan kuwo ka dhego la’ sida kuwa aan doonayn inay wax maqlaan.” Inta badan waxay u badan tahay in aanay garanayn in odhaahdan loo nisbeeyo Heywood, mana fahmayaan in oraahda Heywood laga soo min guuriyey tuducyo Kitaabka Quduuska ah oo kuwaas oo kale laga helo Yeremyaah, Ishacyaah, oo Ciise ku soo xigtay Axdiga Cusub.

Haddaba tan maqla, dadyahow nacasyada ah oo garasho la’, kuwa indho leh, oo aan waxba arag; kuwa dhego leh, oo aan waxba maqal. Yeremyaah 5:21.

Waa “kuwa shar leh” ee Daaniyeel iyo “bikradaha nacasyada ah” ee Matayos kuwa aan garanayn “korodhka aqoonta”. Korodhka aqoonta ee 1989 wuxuu ugu horrayn ahaa garashada in lixda aayadood ee ugu dambaysa cutubka kow iyo tobnaad ee Daaniyeel ay tilmaamayaan kacitaankii ugu dambeeyey iyo dhicitaankii awoowga baadariga, ama sida aan ugu magacaabay Rooma Casriga ah. Aayaduhu waxay tilmaamayaan Maraykanka, hase yeeshee waxay keliya muujinayaan xiriirka Maraykanka la leeyahay awoodda baadariga. “Kuwa shar leh” iyo “kuwa nacasyada ah” waxaa lagu barbardhigay “kuwa caqliga leh”, oo kuwa caqliga leh ee maalmaha ugu dambeeya waxay leeyihiin garasho ku saabsan korodhka aqoonta ee 1989. Kuwa nacasyada ah waa kuwa indho leh, laakiin aan waxba arag, iyo dhego leh oo aan waxba maqal.

Oo weliba waxaan maqlay codkii Rabbiga oo leh, Yaan diraa, oo yaa noo tegi doona? Markaasaan idhi, Waa i kan; i dir. Oo isna wuxuu yidhi, Tag oo dadkan u sheeg, Hubaal maqla, laakiinse ha garanina; oo hubaal arka, laakiinse ha gartoobinina. Dadkan qalbigooda buuri, oo dhegahooda culaysii, oo indhahoodana xidh; waaba intaasoo ay indhahooda ku arkaan, oo dhegahooda ku maqlaan, oo qalbigooda ku gartaan, oo soo noqdaan, oo la bogsiiyo. Ishacyaah 6:8–10.

Dadka loola jeedo Ishacyaah cutubka lixaad waa kuwa qirta inay ku jiraan farriinta “runta haatan jirta” ee timid Sebtembar 11, 2001, waayo Ishacyaah lixaad wuxuu calaamadeeyaa in marinkaasu dhacayo marka “dhulku ka buuxo ammaanta Rabbiga.” Dhulku wuxuu ku iftiimay ammaanta Ilaah markii malaa’igtii Muujintii siddeed iyo tobnaad soo degtay, markaas oo dhismayaashii waaweynaa ee Magaalada New York lagu riday taabasho xagga Ilaah ka timid.

Sannaddii boqor Cusiyaah dhintay ayaan aniguna Rabbiga ku arkay isagoo carshi ku fadhiya, sarreeya oo kor loo qaaday, oo dacalkii khamiiskiisuna macbudka buuxiyey. Oo korkiisa waxaa taagnaa seraafiimtii; mid kastaaba wuxuu lahaa lix baal; laba ayuu wejigiisa ku daboolay, laba ayuu caghiisa ku daboolay, labana wuu ku duulay. Oo midba midka kale ayuu ugu qayliyey, oo wuxuu yidhi, Quduus, quduus, quduus waxaa ah Rabbiga ciidammada; dhulka oo dhammu ammaantiisa ayuu ka buuxaa. Oo tiirarkii albaabku waxay la gariireen codkii kii qaylinayay, gurigiina qiiq baa ka buuxsamay. Ishacyaah 6:1–4.

Walaasha Caddaan waxay ku xidhaysaa ku dhawaaqa malaa'igta dhacdada tilmaamaysa goorta malaa'igta Muujintii cutubka siddeed iyo tobnaad ay dhulka ka buuxiso ammaantiisa.

“Markii Ilaah ku sigtay inuu Ishacyaah farriin ugu diro dadkiisa, ayuu marka hore nebigii u oggolaaday inuu riyo ku eego meesha ugu quduusan ee quduusyada dhexdeeda ee ku jirta meesha quduuska ah. Si kedis ah albaabkii iyo daahii gudaha ee macbudka ayaa u ekaaday in kor loo qaaday ama dib loo siibay, waxaana loo oggolaaday inuu gudaha fiiriyo, ilaa meesha ugu quduusan ee quduusyada, meeshaas oo xataa cagaha nebigu aanay geli karin. Halkaas waxaa hortiiisa ka soo muuqday riyo ah Rabbiga oo carshi sare oo kor loo qaaday ku fadhiya, halka dharkiisa ammaantiisu macbudka buuxisay. Carshiga hareerhiisa waxaa joogay seraafiim, iyagoo sidii waardiyaal uga ag taagan Boqorka weyn, waxayna ka tarayeen ammaanta ku wareegsanayd. Markii heesahooda ammaanidda ahi ku dhawaaqayeen codad qoto dheer oo sujuud leh, tiirarkii albaabka ayaa gariiray, sidii iyagoo dhulgariir ruxay. Bushimo aan dembi nijaasayn lahayn ayay malaa'igahani ku shubeen ammaanaha Ilaah. ‘Quduus, quduus, quduus waa Rabbiga ciidammada,’ ayay qayliyeen; ‘dhulka oo dhammu ammaantiisa ayuu ka buuxaa.’ [Eeg Ishacyaah 6:1–8.]”

“Seerafiimta carshiga ku wareegsan waxaa si qoto dheer uga buuxa haybad-xurmo leh markay ammaanta Ilaah daawanayaan, sidaas daraaddeed hal ilbiriqsi kuma eegaan naftooda qaddarin. Ammaantoodu waxay u sugnaataa Rabbiga ciidammada. Markay mustaqbalka eegaan, marka dhulka oo dhammu laga buuxin doono ammaantiisa, heesta guusha leh ayaa midba midka kale uga jawaabtaa ku-celcelin macaan leh, ‘Quduus, quduus, quduus, waa Rabbiga ciidammada.’”
Gospel Workers, 21.

Ishacyaah, isagoo matalaya dadka Ilaah inta lagu jiro wakhtiga shaabadaynta ee bilaabmay Sebtembar 11, 2001, ayaa la siiyey farriin uu u qaado dad lahaa indho, laakiin aan dooran inay wax arkaan, iyo dhego, laakiin aan dooran inay wax maqlaan. Ciise, isagoo ah Alfa iyo Oomeega, wuxuu bilowga ku tusayaa dhammaadka wakhtiga shaabadaynta ee boqol iyo afartan iyo afarta kun. Dhammaadka mar kale waxaa jiri doona farriin-wade uu Ishacyaah matalo, kaas oo farriin u qaadaya dad doorta inaanay wax arkin oo maqlin. Farriintaasu waxay soo saari doontaa daahirintii ugu dambaysay ee boqol iyo afartan iyo afarta kun. Farriintaasu waa erayada Runta, kuwaas oo laga keeno markhaatifurka nebiyadeed ee Ilaah. Markhaatifurkaas nebiyadeed waa “aragtida” lagu adkeeyo awoodda lagu asteeyey “tuugagga dadkaaga”.

Qoraalka xiga waxaan mid kasta oo ka mid ah murannadan u qaadan doonnaa, annagoo is dul saarayna hab xariiq-kor-xariiq ah. Xariiqda Millerite-ka, xariiqda Smith iyo White, xariiqda “maalinlaha ah,” xariiqda “boqorka woqooyi” ee 1989, xariiqda cayayaanka Yoo’eel, iyo muranka

hadda jira. Lix muran oo hore, kuwaas oo markii loo eego hab xariiq-kor-xariiq ah si cad u taageeraya runta murankii ugu horreeyey, kaas oo lagu matalay shaxdii hormuudka ee 1843. Runtuna waxay tahay in Rooma ay yihiin “tuugagga dadkaaga,” kuwaas oo isa sarraysiiya, oo dhaca, oo xaqiijiya muujintii.

“Waxaan arkay in jaantuskii 1843 uu ku hagayay gacanta Rabbigu, iyo inaan aan wax laga beddelin; in tirooyinku ahaayeen sidii Isagu doonayay; in gacantiisu dul saarnayd oo ay qarineysay qalad ku jiray qaar ka mid ah tirooyinka, si aan qofna u arki karin, ilaa gacantiisa laga qaaday.” Early Writings, 74.

Diidmada runta ku qoran shaxdaas waa in isla mar ahaantaana la diido awoodda Ruuxa Waxsii-sheegidda, shaxdaaduna waxay caddaynaysaa in ay tahay Rooma, ee aanay ahayn Maraykanka, tan dejisa “riyada”, taas oo ah riyadii uu Sulaymaan inagu barayo in la’aanteed “riyadaas” dadka Ilaah ay halligmi doonaan.

“Shayddaanku wuxuu si joogto ah u soo dhex gelinayaa waxa been-abuurka ah—si uu dadka uga leexiyo runta. Khiyaanada ugu dambaysa ee Shayddaanku samayn doono waxay ahaan doontaa inuu waxba kama jiraan ka dhigo markhaatifurka Ruuxa Ilaah. ‘Meeshii aan waxyigu jirin, dadku way halligmaan’ (Maahmaahyadii 29:18). Shayddaanku si xeel dheer buu u shaqayn doonaa, siyaabo kala duwan iyo isagoo adeegsanaya wakiillo kala duwan, si uu u wiiqo kalsoonida dadka hadhay ee Ilaah ku qabaan markhaatifurka runta ah.”

“Waxaa la hurin doonaa nacayb ka gees ah Markhaatiyaasha oo ah mid shaydaani ah. Hawlaha Shaydaanku waxay ahaan doonaan inuu ruxo iimaanka kiniisadaha ay iyaga ku qabaan, sababtan aawadeed: Shaydaanku ma heli karo jid sidaas u cad oo uu khiyaanooyinkiisa ku soo geliyo oo nafaha ugu xidho dhalanteedyadiisa, haddii digniinaha iyo canaanta iyo talooyinka Ruuxa Ilaah la maqlo.” Selected Messages, book 1, 48.

“Kan ka wax ka arka dusha sare ka hooseeya, oo akhriya qalbiyada dadka oo dhan, wuxuu ka yidhaahdaa kuwa helay iftiin weyn: ‘Iyagu ma dhibtoona mana naxaan sababo la xidhiidha xaaladdooda anshaxeed iyo tan ruuxeed.’ Haa, waxay doorteen jidadkoodii; naftooduna waxay ku faraxdaa karaahiyadooda. Aniguna waxaan dooran doonaa dhalanteedkooda, oo waxaan korkooda ku soo dejin doonaa waxyaalihii ay ka cabsanayeen; maxaa yeelay, markii aan yeedhay, ninna iima jawaabin; markii aan hadlayna, ma ay dhegaysan; laakiinse waxay xumaan ku sameeyeen indhahayga hortooda, oo waxay doorteen wixii aanan ku farxin.’ ‘Ilaah wuxuu u soo diri doonaa marin-habaabin xoog leh, si ay been u rumaystaan,’ maxaa yeelay, ma ay aqbalin jacaylka runta si ay u badbaadaan, ‘laakiin waxay ku farheen xaqdarrada.’ Ishacyaah 66:3, 4; 2 Tesaloniika 2:11, 10, 12.

“Macallinka samadu waydiiyey: ‘Waa maxay khiyaano ka xoog badan oo maanka marin-habaabin karta marka laga reebo iska-yeelyeelka ah inaad ku dul dhisaysaan aasaaska saxda ah oo Ilaah aqbalayo shuqulladiinna, halka run ahaantii aad waxyaalo badan u fulinaysaan si waafaqsan xeeladaha dunida oo aad dembi kaga gelayaan Rabbiga? Hoogay, waa khiyaano weyn, waana marin-habaabin soo jiidasho leh, oo qabsata maanka marka kuwa mar runta yiqiin ay u qaataan muuqaalka cibaado-nimada inuu yahay ruuxeeda iyo xooggeeda; marka ay u maleeyaan inay hodan yihiin, hanti badanna haystaan, oo aanay waxba u baahnayn,

halka run ahaantii ay wax walba u baahan yihiin.”” Testimonies, volume 8, 249, 250.